

Evropa 19. století ve spárech nebo v péči knížete Metternicha? 20.–21. 5. 2018, Lázně Kynžvart

Ve dnech 20. a 21. května 2018 proběhla na státním zámku Kynžvart série přednášek a workshopů, jejichž cílem bylo seznámit odbornou i laickou veřejnost s nejnovějšími poznatky o rakouském kancléři Metternichovi. Akce byla organizována Národním památkovým ústavem ve spolupráci s Katedrou historických věd Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni v rámci probíhajícího projektu *Šlechta českých zemí v evropské diplomacii*, jmenovitě kastelánem Ing. Ondřejem Cínkem a docentem Miroslavem Šedivým; druhý jmenovaný plnil funkci odborného garanta. Jelikož cílem bylo představit též nejnovější poznatky zahraniční historiografie, mezi aktivními účastníky vystoupil i známý mnichovský profesor Wolfram Siemann, jenž je autorem biografie *Metternich: Stratege und Visionär* (C. H. Beck: Mnichov, 2016).

Dvoudenní program byl rozdělen na cyklus přednášek k osobnosti a aktivitám knížete Metternicha (20. květen) a workshopy, které cílily na rozšíření teoretických znalostí o praktické aspekty historického bádání (21. květen).

Přednášková část byla zahájena vystoupením Wolframa Siemanna na téma *Metternich a Evropa: Snaha o zachování míru mezi vizí a réalpolitikou*, ve které velmi fundovaným způsobem – a nutno dodat, že i s brilantním tlumočením do českého jazyka – revidoval dosud převládající stereotypy o knížeti Metternichovi, jehož již není možné jednostranně odsuzovat jako bigotního stoupence absolutismu a arciďábla reakce. I když název přednášky cílil na diplomatické dějiny, profesoru Siemannovi se podařilo potěšit obecnost i odkazy na další aspekty Metternichova života a jeho vztah ke Kynžvartu. Ve stejném duchu pak byly proneseny i příspěvky členů Katedry historických věd: Miroslav Šedivý představil působení knížete Metternicha na jeho západočeských panstvích Kynžvart a Plasy v širším kontextu kancléřových aktivit a jeho význam na mezinárodní scéně (*Kníže Metternich a západní Čechy*); nikoliv náhodou se právě v Metternichově době stal kynžvartský zámek místem setkávání společenské smetánky, což se zpětně promítlo i ve velkolepé přestavbě tohoto reprezentativního sídla takřka evropského významu. Doktorka Barbora Pásztorová odmítla jednostranně negativní soudy o Metternichově averzi vůči ranému německému nacionalismu, jejímž výsledkem bylo mimo jiné přijetí represivních zákonů ze strany německých panovníků v Karlových Varech v roce 1819. Jak v jejím příspěvku nazvaném *Metternich a stinné stránky německého nacionalismu* zaznělo, v mnoha ohledech byl kníže ve svých názorech pokrokovější než první generace německých nacionalistů, kteří často zastávali velmi xenofobní, šovinistické, antisemitské a genderově zastaralé postoje; někteří z nich pak dokonce neváhali sáhnout i k teroristickým praktikám. Doktorandi Mgr. Daniel Martínek a Mgr. Jirí Vyčichlo se poté tematicky přesunuli z německého prostoru do Velké Británie a Itálie, aby v přednáškách *Metternich jako nepřítel italského národa? a Metternich a Velká Británie: Spojenci či nepřátelé?* uvedli činnost knížete Metternicha do celoevropského kontextu a na příkladu jeho vztahu k Velké Británii a Itálii rovněž vyvrátili mnohá klíše spojená s touto významnou osobností.

Dopoledne následujícího dne proběhly tři workshopy. V prvním z nich nazvaném *Pohled do historikovy dílny: Jak z archiválií vzniká biografie* představil profesor Siemann problematiku tvorby Metternichova životopisu na základě velkého množství dosud nevydaných pramenů; ve druhém workshopu pohovořil zaměstnanec zámku Ladislav Novotný na téma *Orientace v historickém fondu zámecké knihovny*; celý program pak uzavřel docent Šedivý v prostorách kancléřovy knihovny, aby na příkladech několika zde schraňova-

ných knih (většinou s Metternichovými osobními vpisky) poučil posluchače o tom, co je možné dozvědět se z knihovního fondu o osobnosti a názorech jeho majitele.

Navzdory odlehlosti zámeckého komplexu se přednášky i workshopy těšily značnému zájmu veřejnosti, což dává naději, že i další kynžvartské akce v rámci letošního bohatého metternichovského programu najdou vděčnou odezvu z řad laiků i odborníků a že i v dnešní době má smysl popularizace české a evropské historie, o kterou se v posledních letech nejen v západních Čechách intenzivně snaží Katedra historických věd.

Miroslav Šedivý